

Örebro Rättighetscenters årsrapport rörande diskriminering i Örebro län 2024

INNEHÅLL

Inledning	1
Vad är diskriminering?	2
Om Örebro Rättighetscenter	2
Örebro Rättighetscenters juridiska rådgivning ...	3
Ärendestatistik 2024	3
Diskrimineringsgrunderna	4
Samhällsområden	5
Resultatet av den juridiska ärendehantering ..	5
Geografisk fördelning	6
Avslutande ord	7

Inledning

Örebro Rättighetscenter vet att diskriminering är ett stort samhällsproblem, med en rad olika konsekvenser för samhället, för samhällsaktörer och för enskilda individer. Varje år möter vi individer som fått sina mänskliga rättigheter kränkta och som önskar hjälp, svar och möjlighet till upprättelse. Vi arbetar för ett jämlikt samhälle där alla har lika rättigheter och möjligheter, vilket deklarerats såväl i FN:s allmänna förklaring om det mänskliga rättigheterna som i svensk lagstiftning. Att nå dit är en utmaning och ett komplext arbete. Örebro Rättighetscenter arbetar för alla människors lika värdighet och rätten att inte bli diskriminerad. I denna rapport redovisas inkomna anmälningar till byrån under 2024.

Vad är diskriminering?

Diskrimineringslagen skyddar dig mot diskriminering inom flera samhällsområden så som arbetsliv, utbildning och övrigt samhällsliv. Det betyder att du är skyddad på ditt arbete, i skolan och universitet/högskola. Du är också skyddad i affären, på restaurangen och när du köper eller hyr bostad. Skyddet gäller också inom en rad andra viktiga samhällsområden, till exempel hälso- och sjukvården, socialtjänsten och socialförsäkringssystemet.

Lagens definition av diskriminering är: *Om en enskild individ behandlas sämre än någon annan individ i en jämförbar situation och detta har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.*

Idag finns det sju diskrimineringsgrunder som är skyddade enligt diskrimineringslagen; etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning och ålder. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Den som utsätter någon för diskriminering kan bli skyldig att betala diskrimineringsersättning.

Om Örebro Rättighetscenter

Örebro Rättighetscenter är en religiöst och partipolitiskt obunden ideell förening som driver en antidiskrimineringsbyrå. Vi arbetar för människors lika rättigheter och mot diskriminering. Vi arbetar utifrån diskrimineringslagstiftningen och har ett normkritiskt, intersektionellt perspektiv på frågor kring diskriminering och makt. Föreningen har drivit verksamheten sedan starten 2006.

Rättighetscenter verkar för att individen blir väl förtrogen med sina rättigheter samt de demokratiska pelarna som vårt samhälle vilar på.

Vi arbetar med:

- Kostnadsfri juridisk rådgivning och stöd till personer som känner sig diskriminerade
- Information och utbildning om diskriminering och diskrimineringslagstiftningen
- Påverkansarbete som rör mänskliga rättigheter och antidiskrimineringsarbete

Örebro Rättighetscenters juridiska rådgivning

Det är inte alltid lätt att veta vad som är diskriminering och inte. Hos oss kan du kostnadsfritt få råd, stöd och information om du känner dig kränkt, diskriminerad eller orättvist behandlad på grund av kön, könsidentitet eller -uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Vi har tystnadsplikt och omfattas inte av offentlighetsprincipen.

Örebro Rättighetscenter arbetar för att den som utsatts för diskriminering ska få upprättelse. Vi tydliggör vad som är diskriminering enligt lagstiftningen och vad vi kan göra i enskilda fall. Vi lyssnar och kan hjälpa till att kontakta den som har diskriminerat, medla, ingå förlikning eller anmäla till Diskrimineringsombudsmannen. En anmälan till oss kan leda till olika typer av lösningar. Det kan exempelvis handla om en ursäkt från motpartens sida, diskrimineringsersättning, utbildning från Örebro Rättighetscenter i diskrimineringsfrågor eller hjälp med att anmäla till andra instanser.

Ärendestatistik 2024

I detta avsnitt redovisas ärendestatistik under året. År 2024 var antalet inkomna ärenden 132. Ärendena delas in i rådgivnings- respektive utredningsärenden. Rådgivningsärenden är ärenden som avslutas efter att juridisk rådgivning getts. Totalt har 102 rådgivningsärenden inkommit.

Utredningsärenden är ärenden som kräver olika former av insatser, alltifrån olika rättsutredningar, samförståndslösningar, anmälningar och förlikningar. Byrån har handlagt 30 utredningsärenden. Det är dessa ärenden som nedan redogörs för.

Könsfördelningen av utredningsärenden är 57 procent kvinnor, 40 procent män samt 3 procent organisation. Vid en åldersfördelning står minderåriga för 33 procent av de inkomna ärendena. Det är vårdnadshavaren som anmäler. Åldersgruppen 18–30 står för 30 procent och 31–40 för 27 procent. Åldersgrupperna Okänt står för 3 procent samt 41–50 för 7 procent.

Vid en fördelning i sektorer av de inkomna utredningsärendena står kommunal sektor för 60 procent och statlig sektor för 20 procent. 10 procent vardera är riktade mot privat respektive regional.

Diskrimineringsgrunderna

Etnisk tillhörighet och funktionsnedsättning är de diskrimineringsgrunder som har föranlett flest anmälningar. Anmälningarna handlar främst om samhällsområdena arbetsliv och utbildning. Ärendet gällande diskrimineringsgrunden kön gäller arbetslivet. Ett ärende rör grunden sexuell läggning inom samhällsområdet Hälso-och sjukvård.

Anmälning per diskrimineringsgrund under 2024

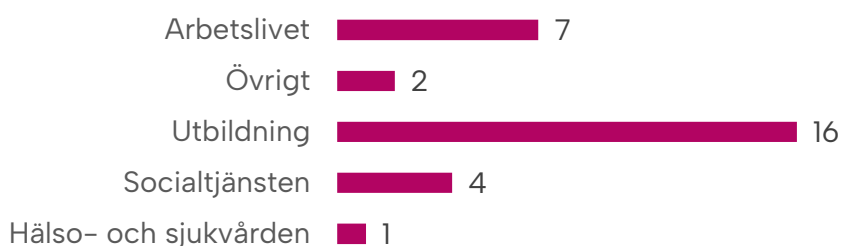
Diskrimineringsgrunder	Antal
Etnisk tillhörighet	13
Sexuell läggning	1
Kön	1
Religion och annan trosuppfattning	0
Ålder	0
Funktionsnedsättning	13
Könsidentitet eller -uttryck	0
Övrigt	2
<i>(omfattas ej av diskrimineringslagstiftning, hänvisas till andra instanser)</i>	
Totalt	30

Tabell 1. Utredningsärenden fördelade efter diskrimineringsgrund

I kategorin övrigt ingår ärenden som handlar om sjukvårdskostnader och tillgång till banktjänst. Ärenden omfattas inte av diskrimineringsförbudet, men som byrån ändå valt att hjälpa.

Samhällsområden

Anmälningar inom samhällsområden utbildning dominerar och är riktade mot grundskoleutbildningsanordnare. Anmälningar till oss vittnar om stor utsatthet bland eleverna med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning NPF (ADHD, autism m.m). Eleverna får inte det stöd i skolan de har rätt till. Flertal ärenden handlar om afrosvenska elevers utsatthet i skolan. Eleverna utsätts för både verbala och fysiska kränkningar. I dessa ärenden har skolhuvudman brustit i sin lagstadgade skyldighet att utreda och åtgärda trakasserier.

Figur 2. Totalt antal ärenden fördelade i samhällsområde

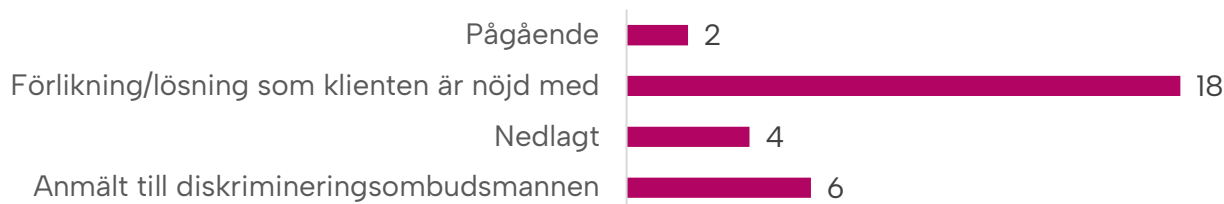
Orsak till anmälningar mot arbetsgivare rör framför allt arbetsgivarens utformning av platsannonser och ogiltiga uppsägningar.

Kategorin övrigt handlar om bank där personernas bankkonton spärras enbart p.g.a. uttag. Ärendekategorin socialtjänsten handlar om diskriminering p.g.a. funktionsnedsättning i socialtjänstens handläggning av ärendet. Anmälan Hälsa- och sjukvård gäller sjukvårdspersonalens bemötande vid samtalsutredningar.

Resultatet av den juridiska ärendehantering

När Örebro Rättighetscenter får in ett ärende görs alltid en utredning för att se om ärendet omfattas av diskrimineringslagen samt om det finns bevisning i det aktuella fallet. Hur vi därefter går vidare beror på typen av ärende och anmälares önskemål. Målet är att nå överenskommelse med alla inblandade parter då det ger bäst resultat i längden. Att ett ärende har lösts innebär till exempel att en förlikning har nåtts där anmälares har fått diskrimineringsersättning, rätt till utbildning, eller att anmälares har fått upprättelse på annat sätt genom att kritik har riktats mot den verksamhet som anmäls eller en ursäkt har framförts.

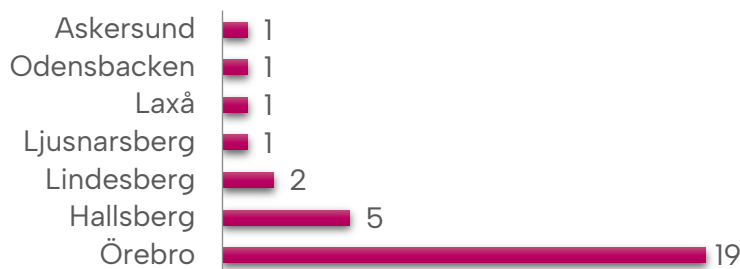
Av de 30 inkomna utredningsärendena har 18 avslutats genom att byrån för klientens räkning nått en annan för klienten tillfredställande lösning. Byrån har avslutat fyra ärenden utan vidare åtgärd med anledning att klienten var okontaktbar och/eller att ärendet inte omfattas av diskrimineringslagen vid närmare utredning. Sex skolärenden har anmälts till Diskrimineringsombudsmannen och två ärenden är pågående.

Figur 3. Antalet ärenden fördelat i lösning

Geografisk fördelning

Vid en uppdelning av de inkomna utredningsärendena går det att utläsa att hela 19 av de 30 kommer från Örebro kommun.

Figur 4. Ärenden uppdelade i geografiskt område

Avslutande ord

Under 2025 kommer Örebro Rättighetscenter fortsätta erbjuda kostnadsfri juridisk rådgivning till den som upplevt sig diskriminerad eller orättvist behandlad. Har du blivit utsatt för diskriminering? Kontakta Örebro Rättighetscenter för kostnadsfri juridisk rådgivning.

Vår juridiska rådgivning är öppen måndagar-onsdagar 09:00-16:00. Under dessa tider går det bra att ringa eller komma till vårt kansli för drop-in.

Örebro Rättighetscenter är också experter på hur olika aktörer kan motverka och förebygga diskriminering. Har du frågor om eller vill veta mer om hur du kan arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering och forma en verksamhet med lika rättigheter och möjligheter för alla? Tveka inte att kontakta oss.

